

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: T. K.

Cím: Sztrájk a fatőzsdén

Forrás: Pesti napló

Bp.

1918 VIII/8

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(O)

Osztályozás

Tárgy

662.6

Hely

Idő

"1918"

Személy

Sztrájk a fatőzsdén

Óriási fainség lesz

Három nap óta teljesen megszűnt az úgynevezett fatőzsde működése a Gresham-ben, kötésről szó sincs s helyette rémhírek szállidosnak. A földmivelésügyi minisztérium egyik tanácsosa erről ma azt mondta nekünk, hogy a sztrájk okát csakis a fa árának pár nappal ezelőtt történt maximálásában kereshetjük; de ő helyesebb nem tudja, mert a fakereskedőket egyáltalán nem kell sajnálni, a háboruban mind majdnem szédítően meggazdagodtak, a szegényebbjük is pár százezer koronát keresett.

— Igaz — mondta a tanácsos, — hogy a fa ára eddig köbméterenkint 350—400 korona volt és most 180—200 koronára maximálták, de a különbség épp azért oly feltűnő, mert a fauzsora már gyalázatossá nőtt. Akár tűzifa, akár épületfa, akár faszén. Nagyon helyes, hogy a faragott épületfa 174 korona lesz a termelőnél, a közvetítő kereskedőnél pedig 182, míg a városokban külön bizottság szabja meg a detallárakat a helyi viszonyok szerint. Az árusító hátszra 10 százalék, a termelőé 5 százalék lesz. Talán legjellemzőbb a következő kis adat. Most a legjobb kemény tűzifa 10 koronás és a legjobb puhafát már 10.80-ért kapja a közvetítő kereskedőnél; azelőtt pedig a fővárosnál protekciós alapon legolcsóbban 16 koronáért kaphatta. Ez a sztrájk-féle állapot különben nem valami kis dolog és foglalkozni kell vele, mert az építkezés miatt, sőt valutáris nézőponthól is komoly a jelentősége.

Elmentem a fatőzsdére, a Ferenc József-téri kávéházba. Sztrájkanyaghoz igazán nem hasonlít

semmiféle értelemben. Nyugodtan ptkkolóznak ott a fakereskedők, akik közül igyekeztem a legszolidabbat kikeresni.

— Igaz, hogy sztrájkolnak? — tettem fel az első kérdést.

— Ez a szó rossz. Mi pauszálunk és attól kell tartani, hogy megszűnik az egész termelés. Kérem, a legjobb hasábfu 970 koronára van maximálva a termelőnél és nekünk erre 30 koronát engedélyeztek. A termelő nem tudja annyit adni. Mi pedig nem érhetjük be a 30 koronával, amit egy vagon fán keresnénk. Ki kell mennünk az erdőbe, ott széjjelneznünk, nagy pénzt investálni, mert hisz a termelő nem is ad el vagononkint, előleget adni, egy-egy tételben százezer koronát is. A szállítás többféle veszedelemmel jár, sok a becsapás is. Annnyira kevés a harminc korona, hogy a kamát megesszi. Szidják csak a vasutat.

— Miért?

— Kérem, békéidőben — mondjuk — 250 kilométerről 64 korona volt a díjtétel. Ma a mellékletményekkel fölmege 170 koronára és szeptember elsejétől még külön rá kell fizetni 70 percentet. Különböben nemcsak a mi pauszánk a fontos, négy hét óta zárlat is van.

— Miféle zárlat?

— Egész Pesten át nem mehet semmi fa, nem is jöhet föl ide. Most aztán ráadásul a maximálási rendelet, persze hogy stagnál minden. Nem veszünk, de kínálat sincs, hisz eladni se akarnak. Különböben itt a jó alkalom, beszélhet termelőkkel is, épp itt vannak.

Egy kedves, piros jóképű vidéki öreg ur jött az asztalunkhoz, kistermelő már harminckét esztendeje. Megkértem, hogy mondja hát el, miért

fogunk a teien át fagyoskodni és mi az őszinte oka ennek a sztrájkoknak?

— Az első hiba az, hogy egy méter fatőzsdára (amikor még lábba van a fa) négy korona. Egy hold 1500—2000 korona. A termelési költség: vágóbér 8—10 korona ürméterenként. A fuvar pedig átlag például nálunk Gömörben legalább 4—7 korona. Ezután jön a java. Minden mázsára külön 100 korona rezszi. Az állomáson telekbérlet, vagonberakás, átvéveinek fizetni. Szerény átlagban 5—6 kilométerre lehet tenni az erdőnek a vasúttól való távolságát s egy vagon fa fuvarozása megesszi a 600 koronát. De nemcsak körülbelül 10 koronát kér már a munkás egy méter fa kitermeléséért, hanem kell neki adni maximális áron szállónát, amiért mi 28—30 koronát fizetünk és dohányt egészen ingyen. Ezt kiakudja és sok termelő valóságos utaztat az országban dohányért mindenfelé.

Amikor ideért, már nagyon dühös volt a derek gömőri termelő és amíg egy kicsit kifújta magát, folytatta helyette más:

— Nevetséges kérem, hogy ilyen rendeletet adnak ki. Persze hozzá nem érő emberek csinálják és későn jött. Nem most kellett volna kiadni, amikor már ilyen árak vannak. Amikor külön 14.000 korona munkadíj után 2000 koronát hajtanak be rajtam balesetbiztosítás és betegségdíj címén és amit az uristen se térít meg, ha a fa három napig az állomáson van, bizony ellopják tíz percentjét.

Megint a pirosarcu öregurhoz fordultam:

— Azt mondják, hogy nem hozzáértők csinálták a rendeletet. A Faértékesítő hiyatalban se

értenek hozzá?

— De értenek ahhoz — pattogott haragosan — hogy főképp a kistermelőket elkésersítsék. A kitermelt mennyiségnek legalább 40 százalékát *tartalékul* jelölik ki. Ez a tartalék azt jelenti, hogy a fámnak megszabott percentjét át kell adnom és köteles vagyok odaszállítani, ahová kijelölik. Már most tessék nézni, ilyen utkákat kapunk (Kivette a zsebéből és megmutatta.): „A szállítás tekintet nélkül az ármegállapodásra, azonnal megkezdendő és két hónap alatt befejezendő“. Ha nem szállítok szolgálai módon, nem adnak több szállítási igazolványt s enélkül a vasut föl se veszi a fát. Könnyű a nagy banknak, a nagy termelőknek. Iparvasuttal dolgoznak. A Faértékesítő hivataltól mindenfajta előnyt élveznek. A munkások számára élelmiszert kapnak, a fuvarosoknak szénát utalnak ki, erőtakarmányt is. Aztán a fölmentések! Javaslat nélkül direkt a honvédelmi minisztériumba küldhetik és megkapják a kedvező döntést onnan. Nálam négy év óta egyet se mentettek föl.

— A közönséget legkivált az érdekli, hogy lesz-e elég fa?

— Hát kérem, *nem lesz*. A kistermelőket megölik így. Majd otthon *elgarasoljuk* a fát, a paraszt is könnyen ad érte nagy pénzt. A munka *szünetel most az egész vonalon, biztos, hogy nem lesz elég fa*.

— Már régen, a háboru előtt sürgette a *Pesti Napló* a faárak rendezését, amíg a tőzárak arányban voltak a többivel. Most aztán viselheti a nagyközönség az elkésett intézkedések terheit. Kétségtelen, hogy *a nagy fajség és a véle mindig összefüggő lakásinség csak fokozódni fog* és azzal csöppet se vigasztalhatjuk magunkat, hogy ennek oksora a termelőig vezet. A jámbor polgár azonban legalább azt szeretné tudni, hogy *mi történik azzal a rengeteg nagy adóval, amit a Faértékesítő hivatal szed minden faüzlet után*. Szedi, szedi, akár a takarmányforgalmi és a többi hasonló álaltruista intézmény.

Hová lesz az a sok pénz ?

T. K.